

Viborg Kommune
Mønsted Børnehus

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 0-2 ÅR

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING	3
1.1 Indledning	3
1.2 Værdier	4
1.3 Pædagogiske principper	5
1.4 Læringsforståelse	6
2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE PÆDAGOGISKE LÆREPLANSTEMAER	9
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL	9
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV	10
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION	11
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN	12
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	12
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG	13
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	15
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN	15
3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER	16
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION	16
3.4 METODER TIL EVALUERING	16
3.5 DAGTILBUDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS	16
4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER	18
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING	18
4.2 SOCIALE KOMPETENCER	19
4.3 SPROGLIG UDVIKLING	20
4.4 KROP OG BEVÆGELSE	21
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER	23
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER	24
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE	26
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ	26
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER	27
6 AFSLUTNING	29

1 INDLEDNING

1.1 Indledning

Kommunens fastsatte indledning

Den pædagogiske læreplan skal ses som et arbejdsredskab til at kvalificere og dokumentere 0-6-åriges læring og udvikling. Vi har i Viborg Kommunes Dagtilbud særlig fokus på de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene. Læreplanen skal sikre, at børnenes trivsel, udvikling og læring er i fokus, så børnene i samarbejde med forældre bliver rustet til at mestre de udfordringer, de møder. Læreplanen skal bruges som et dagligt, pædagogisk redskab til planlægning, refleksion, evaluering og dermed til udvikling af kvaliteten i de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene.

I Dagtilbud i Viborg Kommune rettes blikket mod kerneopgaven – opgaven vi løser sammen til gavn for barnet. Når vi udarbejder den pædagogiske læreplan, skal vi have forståelse for kerneopgaven, og bevidstheden om, hvordan vi sammen løser opgaven, skal være indeholdt i de opstillede mål og tiltag.

Ledelsen bør sikre, at bestyrelsen får forelagt det arbejde, som ledelse og personale foretager i forbindelse med udarbejdelsen, godkendelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

Denne pædagogiske læreplan er gældende for perioden 2017 til 2018.

Dagtilbuddets indledning

Du sidder nu med Mønsted Børnehuss pædagogiske læreplan i hånden. Den pædagogiske læreplan er udarbejdet i en systemisk model - SMTTE - der er opbygget med 5 faktorer, der indbyrdes er forbundet. Det er her, hvor vi som institution sætter mål for den kommende periode. Læreplanen vil også beskrive, hvordan vi opfylder målene samt hvordan vi undervejs vil sikre, at vi er på rette kurs. Til løbende evaluering af læreplanen vil vi anvende en systemisk evalueringsmodel, der fortæller os om barnets læring og udvikling af vores praksis.

Læreplanen er udarbejdet i en struktureret proces af leder og medarbejdere, hvor vi på baggrund af evaluering har reflekteret over, på hvilken måde kan styrke vores praksis, med fokus på vores kerneopgave:

SAMMEN BIDRAGER VI TIL BARNETS MESTRING

I samarbejde med forældre skaber vi en rød tråd i barnets liv - bidrager til barnets trivsel, udvikling og robusthed - at barnet kan være deltagende i børnefællesskabet og har mod på livet.

Den pædagogiske læreplan er det pædagogiske personales vigtigste arbejdsredskab som anvendes i det daglige pædagogiske arbejde. Vores kerneopgave bliver levende i beskrivelsen af vores læringsmål, hvor der er læringsmål for pædagoger og børn, samt samarbejdet med forældrene.

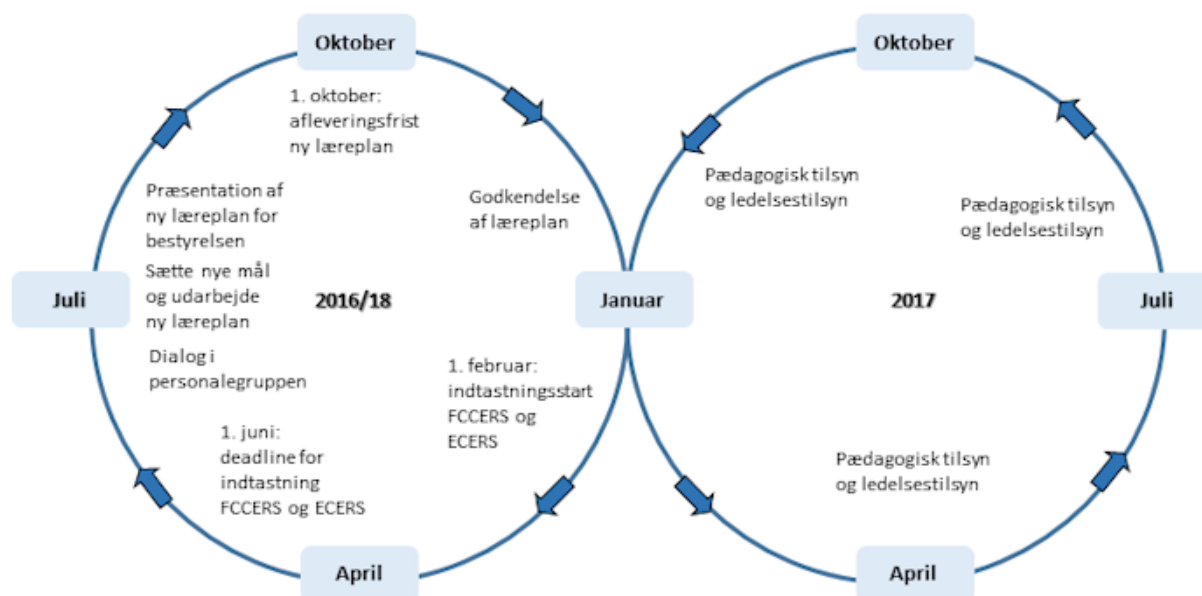
Læreplanen beskriver, hvordan vi arbejder med de seks læreplanstemaer, den pædagogiske praksis, børnemiljøet samt de metoder vi vil anvende i arbejdet.

Vi forstår processerne med evaluering og læreplansarbejdet som en udvikling af de læringsmiljøer, vi tilbyder barnet - vores praksis og samarbejdet med forældre omkring barnet - så vi sammen bidrager til at barnet trives og udvikler sig - har lyst til læring og lys i øjnene.

God læselyst.

Årshjul for læreplanen 2016/2018

1.2 Værdier

Kommunens fastsatte værdier

Værdisættet fra "Lys i øjnene" udgør det fælles grundlag for arbejdet med børn i Viborg Kommune:

- Ethvert barn er unikt og kompetent og skal mødes som sådan.
- Børn deltager aktivt i sunde fællesskaber. Derfor vil vi skabe sammenhæng og helhed i børns liv.
- Børn er forældrenes ansvar. Derfor samarbejder vi med forældrene om deres børns udvikling og trivsel.
- Børn møder engagerede og faglig kompetente voksne. Derfor anvender vi den viden, der virker.
- Alle arbejder målrettet med en sundhedsfremmende, forebyggende og tidlig indsats. Derfor har vi særligt fokus på det brede tværfaglige samarbejde i nærmiljøet.

Derudover er "Det Strategiske Hus" Viborg Kommunes samlede vision, mission og strategi for dagtilbud. Vi vil:

- Være anerkendende og fokusere på børnenes ressourcer.
- Understøtte læring i børnefællesskaber.

Dagtilbuddets værdier

I Mønsted Børnehus arbejder vi ud fra det barnesyn, at barnet er født socialt, at det enkelte barn er værdifuldt og altid bidrager til det sociale fællesskab ud fra dets kompetencer og ressourcer..

Barnet lærer i relationer med andre, og de gode læringsmiljøer giver barnet mulighed for medbestemmelse i eget liv og deltagelse i børnefællesskabet.

Vi arbejder med fokus på vores kerneopgave: Sammen bidrager vi til barnets mestring, hvor vi anerkender forældrene som en værdifuld ressource. En ligeværdig dialog mellem pædagog og forældre understøtter en tidlig indsats, der skal sikre barnets trivsel, læring og deltagelse i børnefællesskabet.

Marte Meo er grundlæggende i vores børnehus, hvor anerkendelse og det at se barnet som værdifuldt ud fra dets kompetencer og ressourcer, har betydning for barnets mulige deltagelse i sunde børnefællesskaber. Det er grundlæggende for at barnet bliver robust og klar til at møde livets udfordringer.

I Mønsted Børnehus lægger vi vægt på et læringsmiljø, hvor barnet føler sig tryk, er parat til at møde læring og mestre egne færdigheder. Her er plads til spontanitet og udfoldelse under trykke rammer. Vi har hjerterum og giver plads til små og store følelser.

Engagement og professionel faglighed ser vi som den drivkraft, der sikrer, at vi hver dag kan møde barnet, forældrene og hinanden med empati og faglig nysgerrighed. Faglig sparring er en naturlig del af udviklingen i børnehuset, hvor vi ser troværdighed og gensidig respekt som helt grundlæggende for, at vi kan lykkes som pædagogisk personale i samværet med børnene, i samarbejdet med forældrene, i personalegruppen og med tværfaglige samarbejdspartner.

Vi har sammen med forældre og samarbejdspartner et særligt fokus på barnets overgange, vuggestue(dagpleje)/børnehave/skole, hvor barnets tidlige kendskab til det kommende dagtilbud og et samarbejde om en planlagt overgang og overlevering, er med til at skabe sammenhæng og helhed i barnets liv.

Vi mener, at disse værdier vil være at finde som en rød tråd gennem denne pædagogiske læreplan.

1.3 Pædagogiske principper

Kommunens fastsatte pædagogiske principper

1. Princip: Det pædagogiske arbejde skal tilrettelægges, så det enkelte barn sikres den bedst mulige udvikling og læring i hele dets hverdag.
2. Princip: Der skal være fokus på at skabe de bedst mulige læringsmiljøer, hvor der tages hensyn til barnets perspektiv og det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.
3. Princip: De professionelle guider alle børn i forhold til at opleve værdien af fællesskab.
4. Princip: Dialog og samarbejde med forældre og netværk er en naturlig del af arbejdet med at sikre børns trivsel og læring.
5. Princip: Der fremmes en kultur, hvor arbejdet med IT er en naturlig del af det daglige arbejde.

Dagtilbuddets principper

1. Princip: Vi har i læreplanen fokus på det enkelte barns ønsker, muligheder, kompetencer og ressourcer - giver alle børn lige muligheder
2. Princip: Vi arbejder med læreplan og børnemiljø i en sammenhæng, det skaber de bedste læringsmiljøer
3. Princip: Ud fra barnets perspektiv støtter vi barnets læring i alle hverdagssituationer og inddrage barnet i daglige gøremål og følger barnets spor.

4. Princip: Vi har et professionel, dialogbaseret, ligeværdigt forældresamarbejde om barnets trivsel, læring og ressourcer
5. Princip: Vi arbejder ud fra Marte Meo principperne, hvor vi har kontakt, barnets relationer og leg i fokus, styrker barnets mulige deltagelse i fællesskabet.
6. Princip: Forældrenetværk i Mønsted Børnehus fremmer et fællesskab omkring børnehuset og bidrager til barnets trivsel og inklusion i fællesskabet
7. Princip: Udfordre børnenes fantasi og give mulighed for leg og bevægelse inde og ude
8. Princip: Vi arbejder med digitale medier integreret i planlægning, aktiviteter og dokumentation i læreplansarbejdet

1.4 Læringsforståelse

Kommunens fastsatte læringsforståelse

Jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud":

Tidlig læring er centralt for udvikling af børns potentialer og kompetencer. Oplevelsen af tryghed og tillid er de bedste betingelser for læring og udvikling. Tilknytningen er af stor betydning for børns udviklings- og læringsprocesser.

Læring handler om dannelse og udvikling og er en forandringsproces, der fremmer tilegnelsen af nye kompetencer. Det er en proces, hvor barnet omformer og udvikler sin viden, forståelse og færdigheder.

Begreberne læring og udvikling går hånd i hånd. Barnet lærer, når det udvikler sig og udvikler sig, når det lærer. Begrebet læring kan også være et synonym for socialisering og/eller dannelse og knytter sig til barnets refleksion, handlinger og identitet.

En af de grundlæggende tanker bag den pædagogiske læreplan er, at hvert barn er medskabere af sin egen læring – en læring, som personalet skal støtte, guide og udfordre, hvad enten der er tale om planlagte aktiviteter eller spontant opståede situationer. Derfor har hele læringsmiljøet en betydning for børnenes udvikling og læring.

Ved læringsmiljø forstås bredt dagtilbuddets kultur og atmosfære, personalets rolle, de fysiske rammer, organiseringen og de metoder, der bliver brugt i de enkelte dagtilbud til at fremme børnenes læring.

Man kan også sige, at læring på en gang foregår i et spændingsfelt mellem det kognitive, psykodynamiske og samfundsmæssige – altså mellem barnets erkendelse, mestring, motivation, følelser og omgivelserne.

Dagtilbuddets læringsforståelse

I Mønsted Børnehus forstår vi læring sådan, at man udvikler sig og lære i sociale fællesskaber. Barnet udvikler sig gennem aktiviteter, leg og relationer med andre børn og voksne. I relationerne afprøver børnene deres måde at være sammen på og i leg og aktiviteter over de sig og forstår verden. Læring sker, når barnet bliver støttet og guidet til at reflektere over og forstå, at det er medskaber af egen læring.

Pædagog og barn indgår i en ligeværdig relation, hvor pædagogen tager ansvar for relationen ved at se, lytte, bekræfte barnet - anerkende barnets følelser, samt støtte det i at indgå i sociale fællesskaber. I Mønsted Børnehus involverer pædagogen sig i det barnet er optaget af, følger barnets spor, giver plads til leg, glæde og spontanitet.

Pædagogen arbejder med pædagogfaglige metoder, reflekterer og sætter mål for sin praksis, der skal understøtte det enkelte barns læring og trivsel. Gennem inspirerende læringsmiljøer styrkes barnets udvikling ved at pædagogen tilrettelægger aktiviteter, hvor der er tid til fordybelse, ro og tryghed - og aktiviteter, hvor barnet udfordres tilpas og er nysgerrigt og undersøgende på ny læring. Praksis og læringsmiljøer tilrettes til barnets og børnefællesskabets interesse, kompetencer og ressourcer. Barnets største læringspotentiale ligger i dets Zone for Nærmeste Udvikling. I denne kontekst ser vi barnets mulighed for at være medaktør i eget liv og bidrage til fællesskabet i børnehuset.

Marte Meo betyder ved egen kraft. Det handler om kærlig kontakt, hvor barnets personlighed udvikles gennem et udviklingsstøttende samspil.

I Mønsted Børnehus er vi professionelle omsorgspersoner, der kontinuerligt reflekterer over, på hvilken måde vi møder barnet. Når vi arbejder med Marte Meo anvender vi video til at observere pædagogens samspilsmønster, for at sikre at kontakten med barnet matcher barnets udviklings- og trivselsprocesser. Det tætte samarbejde mellem forældre og pædagoger giver barnet de bedste muligheder for læring.

De tre læringsrum - pædagogen skaber en balanceret dagligdag med forskellige muligheder for børnenes læring - skaber gode læringsrum.

	Børn har ringe indflydelse på form og indhold	Børnene har høj indflydelse på form og indhold
De voksne har høj grad af indflydelse på indhold og form	1. Læringsrum Voksenskabt læring. Den voksne går foran barnet. Den voksne har sat et bestemt indhold på programmet. Børnene skal lære noget bestemt.	2. Læringsrum Voksenstøttet læring. Den voksne går ved siden af barnet. Den voksne støtter og udvikler sammen med børnene. Børnenes medbestemmelse er medtænkt i projekter og aktiviteter. F.eks. følge børnenes spor.
De voksne har lav grad af indflydelse på indhold og form		3. Læringsrum Leg og spontane oplevelser. Den voksne går bag ved barnet. Den voksne skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af et miljø for leg og læring. De pædagogiske handlinger ligger underforstået i miljøet. F.eks. ved overvejelser over legepladsens indretning.

Fig 1: De tre læringsrum (Basil Bernstein 2001)

2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE PÆDAGOGISKE LÆREPLANSTEMAER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Kommunens fastsatte overordnede læringsmål:

For at børnene kan mestre eget liv og bliver robuste, har det jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud" betydning, at:

- de professionelle gennem fællesskabet giver børnene mulighed for at lære at samarbejde og være en del af et struktureret og ustruktureret samvær
- de professionelle giver børnene mulighed for, at de kan mærke sig selv, sætte ord på følelser og behov
- de professionelle giver børnene mulighed for at tænke over egne handlinger og have omtanke for andre.

Disse almene kompetencer bliver udviklet i læringsmiljøer, hvor børn og voksne er sammen om aktiviteter, der stimulerer barnets sprog, motorik, viden om natur og naturfænomener samt kunst og kultur.

Jf. "Lys i øjnene" er det Byrådets mål:

- at børn bliver så dygtige, som de kan, trives og bliver livsduelige voksne. Det gør vi ved at inddrage og aktivere børnene i læringsprocessen og lade dem anskueliggøre den
- at børn, forældre og professionelle indgår i et forpligtende samarbejde. Det gør vi bl.a. ved at sætte ind på sprogområdet og herunder yde en særlig indsats for familier med flere sprog

Dagtilbuddets overordnede læringsmål:

I Mønsted Børnehus har vi fokus på det hele menneske, vi arbejder med differentierede grupper, der giver mulighed for fordybelse og aktiviteter ud fra barnets nærmeste udviklingszone. Barnet deltager i børnefællesskabet med de forudsætninger barnet har.

Når vi arbejder ud fra Marte Meo principperne, har vi fokus på kontakt, støtter barnet i dets selvfølelse og det lærer at kunne sætte ord på følelser og behov.

Vi arbejder i funktionsrum inde og ude, hvor de forskellige læringsmiljøer understøtter vores læringsmål i læreplanstemaerne. Pædagoger og børn er sammen om aktiviteter, hvor børnene møder indlevende engagerede voksne som støtter op om barnets initiativer, støtter børnene i at følge op og udvikle de initiativer, der er i børnegruppen.

Vi støtter op om det enkelte barns relationer og arbejder bevidst med legegrupper, hvor barnet venskaber styrkes.

Vi inddrager barnet i hverdagens forskellige opgaver, børnene opmuntres til at hjælpe hinanden og lære af hinanden. Vi ser at det er naturligt for børnene at de er deltagende og de vokser ved at have tilpas ansvar og kan udfordres og lykkes med opgaverne.

Vi inddrager tværfaglige professionelle til at støtte op om vores praksis, når der er behov for at yde en særlig indsats.

Vi er bevidste om at invitere forældrene ind i et samarbejde omkring læringsmålene, så vi sammen kan bidrage til barnets mestring. Det sker i samarbejdet omkring det enkelte barns mestring og også når vi fælles arbejder med forskellige temaer.

Vi hjælper forældrene til at være aktive i forældrenetværk, så vi sammen bidrager til styrke børnefællesskabet. Det sker ved den daglige dialog, ved forældremøder og ved særlige arrangementer hos forældrene. Forældrenetværk er en styrke, når vi modtager nye børn og familier, samt ved barnets overgange.

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Kommunens fastsatte overordnede læringsmål:

Jf. TOPI (Tidlig opsporing og indsats) arbejder vi ud fra tre grundlæggende værdier:

1. Barnets adfærd ses i den sociale kontekst, hvori barnet indgår. Fokus på barnets ressourcer og ikke dets mangler.
2. Forældrene er aktive samarbejdspartnere. Forældrene er en ressource.
3. Det tværfaglige professionelle samarbejde og de tværfaglige ressourcer vægtes højt. Der skabes fælles begreber og forståelse af hinandens praksis.

I forhold til børn, som viser tegn på mistvivsel, skal analysemodellen anvendes til at undersøge barnets signaler som grundlag for en tidlig indsats.

Dagtilbuddets læringsmål for børn med særlige behov:

I Mønsted Børnehus arbejder vi ud fra den tværfaglige model og TOPI.

Vi anvender trivselsskemaer, analysemodellen og dialog modellen. Den enkelte pædagog ser alle sine børn i trivselsskemaerne, teamet reflekterer sammen ud fra refleksionsspørgsmålene, og barnet placeres i position. På pædagogmøde gennemgår pædagogerne alle børn, så alle bidrager til at se barnet. For børn i gul eller rød position inddrages forældrene i udarbejdelse af eller opfølgning på analysemodel, udarbejdelse af handleplan, eller evt. evaluering og opfølgning.

Vi har en særlig opmærksomhed på børn der har flyttet sig fra gul til grøn position, så vi sikrer at barnet forbliver i trivsel.

Redskaberne giver os et fælles sprog, som er vigtigt ved barnets overgange i dagtilbud og skole. Forældrene møder analysemodellen i samtaler med pædagogen, så den er genkendelig, når den anvendes på tværfaglige møder med fagprofessionelle.

Når vi ser at barnet er i mistrivsel undersøger vi sammen med forældrene barnets ressourcer og muligheder, idet det fælles bidrag hjemme og i børnehuset skal hjælpe barnet til den bedst mulige trivsel, læring og udvikling.

Sammen med forældrene modtager vi sparring og rådgivning fra vores tværfaglige samarbejdsparter, så vi kan lave en målrettet handleplan ud fra barnets behov.

Indsatsen indgår i tilrettelagte aktiviteter for børnegruppen, hvor konteksten tilrettes, så barnet tilgodeses ud fra barnets behov og muligheder.

Vi guider og støtter barnet ud fra kompetencer og ressourcer barnet og familien indeholder. Ud fra barnets vilkår støtter vi op om barnet, og ændre konteksten, så barnet har de bedste muligheder for at være deltagende i det sunde børnefællesskab.

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter til inklusion:

I Mønsted Børnehus arbejder vi ud fra den tværfaglige model og TOPI.

TOPI materialet sikrer at alle børn ses 3 gange om året.

Teamet reflekterer og analyserer sammen, hvor der er fokus på barnets ressourcer og muligheder

I analysen medtager vi de tre perspektiver - individ, aktør og kontekst - der sikrer at vi kommer omkring det hele barn.

Idet vi ser forældrene som en ressource, inviteres de tidlig ind til samarbejde omkring deres barn.

Sammen med forældrene modtager vi sparring og rådgivning fra vores tværfaglige samarbejdsparter, så vi kan lave en målrettet handleplan ud fra barnets ressourcer og muligheder.

Skolen inviteres ind i et tidligt samarbejde ½-1 år inden barnets skolestart, for at vi sammen med forældre og skole kan støtte op om barnets trivsel og udvikling i overgangen.

Vi har fokusgruppe møder og sprogfokus møder fastlagt over hele året, hvor forældre og pædagoger sammen kan få sparring og udarbejde handleplan til at støtte op om barnets trivsel og læring. Ud over psykolog og tale/hørekonsulent inviteres relevante tværfaglige fagpersoner ind til møde omkring barnet.

Indsatsen indgår i tilrettelagte aktiviteter for børnegruppen, hvor konteksten tilrettes, så barnet tilgodeses ud fra barnets ressourcer, behov og muligheder.

Vi guider og støtter barnet ud fra kompetencer og ressourcer barnet og familien indeholder. Ud fra barnets vilkår støtter vi op om barnet, og ændre konteksten, så barnet har de bedste muligheder for at være medskaber i eget liv og deltagende i det sunde børnefællesskab.

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Kommunens fastsatte overordnede sprogindsats:

I dagtilbud kan sprogvurderingen foretages fra barnet er 2 år og 10 mdr. Ved særlige behov kan dagplejeren udarbejde et TRAS-skema.

Alle 3-årige skal sprogvurderes. Det anbefales, at de 3-årige - når vurderingen viser, at de har behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats - revurderes ved en 5-årsscreening. Det er lederens ansvar at udføre sprogvurderingen og sætte en eventuel sprogindsats i værk. Til sprogvurderingen anvendes Rambølls modul, og den foretages af en pædagog i institutionen.

Dagtilbuddets sprogindsats:

I Mønsted Børnehus er vi i Vuggestuen opmærksomme på det lille barns tilegnelse af sproget. Barnets tilegnelse af sproget sker i alle sammenhænge i hverdagens relationer og aktiviteter.

Vi samtaler med forældrene om barnets sproglige udvikling og ved bekymring arbejder vi ud fra TRAS. Ved overgangssamtalen inden overgang til børnehaven, indgår barnets sproglige udvikling i det pædagog og forældre skal have fokus på ifm. barnets overgang til børnehaven.

Via vores arbejde med Marte Meo tilbydes barnet helt naturligt sprog ud fra en ressource tænkende pædagogik. Vi arbejder med video i leg og aktiviteter - og dette anvendes ligeledes i analyse af sprogarbejdet. Vi har et særligt fokus på vores tosprogede børns sprogudvikling.

I hverdagspraksis indgår sprogaktiviteter og som dialogisk læsning, leg og sang/musik, hvor der i begge tilfælde anvendes kufferter. Her har børnene indflydelse på, hvilke sange og lege, der skal indgå i aktiviteten. Genkendelighed giver tryghed og lyst til deltagelse og læring - sprogets forskellige nuancer ud fra kompetencer og udviklingsniveau kommer i spil

Alle 3 årige sprogvurderes, resultatet gennemgås med forældrene ved en samtale. Vi er opmærksomme på se ind i de enkelte delområder, idet et barn kan ligge i generel indsats og samtidig have brug for fokus på barnets lydige kompetencer.

Via vores arbejde med Marte Meo er det helt naturligt, at børn og pædagoger optager deres leg og aktiviteter på video - dette anvendes ligeledes i sprogarbejdet.

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Kommunens fastsatte arbejde med overgange:

Det er Byrådets mål, at der er sammenhæng og helhed i børnenes liv. Det gør vi ved at arbejde systematisk med at skabe gode overgange for børn og inddrage forældrene i det arbejde.

I Viborg Kommune ønsker vi, at der opstilles mål for overgange mellem dagpleje og børnehus for at sikre, at alle børn får den bedst mulige overgang fra et dagtilbud til et andet. For at sikre at vigtig viden ikke går tabt i overgangene, har Viborg Kommune udviklet en fælles overgangsmodel og et fælles overgangsskema i forbindelse med TOPI.

Dagtilbuddets arbejde med overgange og sammenhæng:

Det er Viborg Kommunes målsætning, at der skal skabes en rød tråd i barnets liv. De kompetencer barnet har opnået i sit nuværende dagtilbud, skal det kommende dagtilbud og skolen bygge videre på sammen med barnet.

I Mønsted Børnehus arbejder vi ud fra værktøjerne i TOPI. Vi ser forældrene som en vigtig ressource i samarbejdet om at skabe sammenhæng i barnets liv. Pædagog og forældre har et tæt dagligt samarbejde, hvor der udvises interesse for barnets hele liv. Pædagogen har fokus på barnets og familiens ressourcer, hvor der tages udgangspunkt i barnets kompetencer og behov.

Ved overgange arbejder vi med overgangssamtaler med forældrene, så vi kan lave en handleplan for, hvordan vi sammen støtter op om barnet ved overlevering til det næste dagtilbud - børnehave eller skole. Hvor der er behov inddrages tværfaglige samarbejdspartner og personale fra det kommende dagtilbud, så tidlige som muligt - gerne ved overgangssamtalen.

Vi har et tæt samarbejde med sundhedsplejerske og dagplejen ved modtagelse af børn til vuggestuen og børnehaven - hvor der er overleveringssamtaler sammen med forældrene.

Vi inviterer forældre og børn til en tidlig opstart en fast ugedag 2-3 måneder inden barnet skal starte. Sammen med forældrene planlægger vi en opstart, der passer til de enkelte børn. Viden om nye børns kompetencer, interesser og behov passes ind i den pædagogiske praksis, så vi har et særligt fokus at understøtte barnets trivsel, relationer og udvikling.

Vi oplever stor ansvarlighed fra forældrene - de vil meget gerne bidrage til at skabe sammenhæng i barnets liv - støtter barnet i overgang fra hjem og dagpleje til vuggestue og vuggestue til børnehave.. Forældrenetværk samarbejder med pædagogerne og sammen bidrager de til at alle børn er inkluderet i børnefællesskab.

For børn i gul eller rød position deltager sundhedsplejerske eller dagplejepædagog i overleveringen, og her deltager børnehusets leder altid.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter for arbejdet med overgange og sammenhæng:

Mønsted Børnehus/vuggestuen har ugentlige besøgsdage, der støtter op om at skabe sammenhæng fra hjem til vuggestue. Det lille barn og dets forældre oplever tidligt vuggestuens fysiske rammer og danner tidlige relationer til pædagogerne og de andre børn - vi tilbyder nærhed og tryghed - tidlig vuggestuestart.

I Mønsted Børnehus har vi et formaliseret samarbejde mellem pædagogisk personale fra vuggestue/dagplejen og børnehaven. Vuggestue/dagpleje og børnehave har et fællesskab om traditioner og aktiviteter. Børnene fra vuggestuen/dagplejen og børnehaven støttes i at opbygge relationer tidligt, de anvender børnehusets aktivitetsrum, legestuen og nærmiljøet. Børnegruppen har en stor ressource i et aktivt forældrenetværk.

Hverdagen i vuggestuen - dukketeater i børnehøjde

3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Dagtilbuddets beskrivelse:

Mønsted Børnehus er en kommunal integreret institution, normeret til 55 børnehavebørn og 14 vuggestuebørn. Vi har to børnehavegrupper og en vuggestuegruppe. Børnene fra børnehaven og vuggestuen har tætte relationer, idet det er et lille børnehus og medarbejderne kender alle børn.

I Mønsted Børnehus er der ansat 9 pædagoger, PAU-elev, ernæringsassistent med ansvar for produktionskøkkenet. Ernæringsassistenten har også timer i vuggestuen.

Personalegruppen ser sig som sammentømret og støtter op om hinanden med fokus på vores kerneopgave.

Pædagogerne er videreuddannet med diplommoduler, vejleder diplom, sprogkurser, Marte Meo grundkurser, Marte Meo terapeut.

Ernæringsassistenten er uddannet og har deltaget i projekt med det gode måltid for børn, samt bidraget til at udbrede viden om økologi og måltider i Viborg Kommune.

Inde er børnehuset funktionsopdelt med et dejligt stort motorikrum, kreativt værksted, legerum, sprog/konstruktions rum og små hyggekrege, som anvendes af alle børn. Vuggestuen har egen indgang, egne lokaler og legeplads

Børnehavens legeplads er indrettet med bål/multihus, motorikområde, klatreområde, gynger, flere sandområder, mange små huse og hyggekrege.

Over året, er der planlagte ture ud af huset til skov, nærområde og kulturelle arrangementer.

I Mønsted Børnehus har forældrene tilvalgt frokostordning i børnehave og vuggestue. Frokostordningen startede som et pilotprojekt i Viborg Kommune i 2010. I 2015 har Mønsted Børnehus opnået sølvmærke i økologi - vi ligger på ca. 70% økologi. Vi har produktionskøkken og børnene deltager i tilberedning af måltiderne.

Børnehuset ligger i et nyere boligområde i Mønsted By, hvor der er dagligvarebutik, hal og skole.

Vi ligger lige midt i et dejligt naturområde, har en dejligt børneskov fælles med skolen, anvender hallen, har en tæt samarbejde med dagpleje, skole og ældre i nærområdet - et nærmiljø med et særligt sammenhold, og en forældregruppe der bidrager helt fantastisk til børnehuset. Børnehuset er bygget i 1999, med tilbygning og renovering i 2009.. I 2015/16 er børnehuset renoveret, ombygget og tilbygget ifb med oprettelse af vuggestue.

Vi deltager i pædagogisk netværk og ledernetværk for at højne den faglige udvikling.

3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er følgende prioritering af de enkelte læreplanstemaer angivet:

Alle læreplanstemaer har bidraget lige meget til børnenes udvikling.

Kommentar

Vi arbejder i alle sammenhænge med barnets alsidige personlige udvikling, sociale kompetencer og sproglige udvikling. Mønsted Børnehus har i indretning af lokaler og legeplads et særligt fokus på barnets motoriske udvikling. I denne læreplansperiode vægtes alle læreplanstemaer lige, idet vi er en nystartet vuggestue, og har brug for at finde ståsted.

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Praksisfortællinger
- Foto
- Video
- Iagttagelser/observationer
- Systematisk evalueringsmodel til evaluering af praksis

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- TRAS
- FCCERS
- LP
- SMTTE
- Brugertilfredshedsundersøgelser
- Relationsskema

3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

I Mønsted Børnehus arbejder vi med systemiske modeller til dokumentation og evaluering. Ved planlægning anvender vi SMTTE model, hvor vi beskriver sammenhæng, mål, tiltag, tegn og evaluering.

Vi arbejder med observationer, fortællinger, billeder, video, børneinterview.

Dokumentationen anvendes dels til synliggørelse af vores aktiviteter og praksis til forældrene, dels til analyse af børnenes læring, børnemiljøet og udvikling af den pædagogiske praksis.

I analysen reflekterer pædagogerne over egen praksis, over det der på spil i relationerne i børnefællesskabet, over læringsmiljøet og barnets læring.

Vi evaluerer løbende gennem læreplansperioden i forbindelse med hverdagssituationer, projekter, temaforløb. Evalueringen med analyser sker på team møder og pædagogmøder. Evalueringer sker hele tiden, idet vi kontinuerligt tilretter vores praksis ud fra det enkelte barns kompetencer og ressourcer - samt ud fra børnegruppens behov

Der inddrages forskellige perspektiver i analysen - som faglige perspektiv, barneperspektiv og evt. forældreperspektivet. På den baggrund får pædagogerne mulighed for at forstå nye teoretiske betragtninger på deres praksis og sætte nye mål for læringsmiljøer.

Ved MUS inddrages evalueringen at den pædagogiske praksis, den enkelte medarbejder og teamet sætter mål for egen og teamets udvikling.

I Mønsted Børnehus vægter vi forældresamarbejdet højt. Fagligheden i kommunikationen er vigtig i dette samarbejde. Pædagogerne arbejder med en teoretisk fundering omkring den professionelle samtale. Dette forløb evalueres med en brugerundersøgelse i forhold til pædagogens faglighed i kommunikationen i samtalen. Evalueringen finder sted over efterår og vinter 2016/2017, evalueringen skal bruges til at den enkelte medarbejder får mulighed for at udvikle sin faglighed i kommunikationen. Læreplanen evalueres hvert 2. år ud fra FECCERS materialet. Evalueringen fremmer dialog og refleksion over vores læringsmiljø, egen praksis. Ud fra analysen gør vi status på, hvad vi gør, der virker og vi sætter os nye mål, ud fra det vi kan se vi skal udvikle for at skabe bedre læringsmiljøer.

Leg og læring i motorik

4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med alsidig personlig udvikling angivet:

Barnets personlighed udvikles over tid i et socialt fællesskab, der er medlevende og anerkendende. Barnet udvikler en positiv selvfølelse - forstår sig selv ud fra den respons, som barnet får på sig selv og egne følelsesudtryk. Barnet oplever selvverd, ved at føle sig som et værdifuldt og anerkendt menneske. Barnet oplever selvtillid ved at mestre, det kan noget og får konstruktiv respons. I Mønsted Børnehus ser vi værdien af den tidlige kontakt til barnet og forældre, det giver tryghed og tillid, og styrker samarbejdet om barnets trivsel, udvikling og særlige behov.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Pædagog og forældre samarbejder om at støtte barnets mestring.
Pædagogen arbejder inkluderende og anerkendende ud fra Marte Meo principperne.
Pædagogen skaber mulighed for at barnet lærer at udtrykke sine følelser og holdninger.
Pædagogen skaber mulighed for at barnet får forståelse for medbestemmelse og demokrati.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Barnet får tid til at udtrykke sig og dets følelser anerkendes
2. Tegn: Barnet tager øjenkontakt, viser nysgerrighed for og spejler sig i andre
3. Tegn: Barnet tager initiativer og kan give udtryk for egne ønsker
4. Tegn: Barnet trøster de der er kede af det og smiler når andre er glade
5. Tegn: Barnet kalder på andre for at de kan se, høre at være med
6. Tegn: Barnet udtrykker uopfordret hvad det vil og kan
7. Tegn: Barnet viser med krop og sprog, hvad det vil
8. Tegn: Barnet afprøver nye ting og bevæger sig fra noget kendt til noget ukendt
9. Tegn: Pædagogen har øje for kontakten, følger barnets initiativer og støtter i turtagning
10. Tegn: Pædagog og forældre deler fortællinger og om barnet i hjem og vuggestue

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

1. Tiltag: Pædagogen har øje for barnets hele udvikling og kompetencer
2. Tiltag: Pædagog og forældre har en daglig dialog/et ligeværdigt samarbejde om barnets trivsel og udvikling
3. Tiltag: Pædagogen følger barnets spor og opmuntrer til fortsat læring

4. Tiltag: Pædagogen skaber en stabil hverdag, hvor struktur og udfordringer er tilpasset barnets behov
5. Tiltag: Pædagogen skaber et læringsmiljø, hvor barnet tager initiativer og har indlevelse i andre
6. Tiltag: Pædagogen skaber et læringsmiljø, hvor barnet opmuntres til selvstændighed og deltagelse
7. Tiltag: Pædagogen skaber et læringsmiljø, hvor barnet oplever glæden ved medbestemmelse

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sociale kompetencer angivet:

Social kompetence udvikles i relation med andre. De vigtigste elementer i social kompetence er empati, evnen til tilknytning og sociale færdigheder. Barnet lærer at anerkende og respektere andre børn og voksne, når det selv møder anerkendelse og empati. Barnet skal opleve tryghed og tillid i deres relationer til andre børn og pædagogen. I Mønsted børnehus arbejder vi ud fra Marte Meo principperne og vi har fokus på at støtte op om barnets relationer via små legegrupper.

Samarbejdet med forældrene er en vigtig ressource for barnets mulighed for at mestre sociale kompetencer. I Mønsted Børnehus har forældre og pædagoger sammen fokus på forældrenetværk, som skal styrke børnegruppens sociale fællesskab.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sociale kompetencer angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Sammen støtter pædagogen og forældrene barnet i at indgå i børnefællesskabet

Pædagogen skaber et læringsmiljø, hvor relationer bygger på tolerance, respekt, omsorg og mod.

Pædagogen arbejder inkluderende og anerkendende ud fra Marte Meo principperne, der giver barnet mulighed for

- at forstå egne og andres følelser og behov
- at mestre sociale spilleregler og indgå i leg og sociale børnefællesskaber
- at forstå personlige og kulturelle forskelligheder

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: Barnet kender omgivelserne og har relation til kontaktpædagogen ved vuggestuestarten
2. Tegn: Barnet vinker og smiler, når forældrene kommer og går
3. Tegn: Barnet søger tæt fysisk kontakt, lader sig trøste, udforsker og vender tilbage til kendte voksne
4. Tegn: Barnet kommunikerer med kroppen, lyde og følelser
5. Tegn: Barnet deler fælles opmærksomhed, tager kontakt til andre og imiterer andres initiativer
6. Tegn: Barnet bevæger sig ud i nye omgivelser og viser interesse for at etablere kontakt til andre børn
7. Tegn: Barnet udtrykker egne behov og lyst til at deltage i aktiviteter og sociale fællesskaber
8. Tegn: Barnet udtrykker behov og grænser gennem mimik og kropssprog
9. Tegn: Barnet udtrykker egen vilje og ønsker kropsligt og sprogligt
10. Tegn: Børn og forældre møder op til arrangementer i vuggestuen/for vuggestuebørnene

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sociale kompetencer angivet:

1. Tiltag: Pædagogerne inviterer nye børn og forældre til tidlig vuggestue start
2. Tiltag: Pædagogens og forældrenes daglige dialog giver forældrene tryghed og styrker barnets robusthed
3. Tiltag: Pædagogerne støtter op om forældrenetværk og små fælles arrangementer med børnegruppen
4. Tiltag: Pædagogen sætter rammer op for at barnet kan vise følelser og empati for andre
5. Tiltag: Pædagogen sætter rammer for at barnet forstår sociale spilleregler
6. Tiltag: Pædagogen guider barnet i leg og støtter op om barnet etablerer venskaber
7. Tiltag: Pædagogen skaber rammen så barnet føler tryghed og går på opdagelse
8. Tiltag: Pædagogen ser, følger, benævner og bekræfter barnets initiativer og arbejder med turtagning

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sproglig udvikling angivet:

Barnets sproglige udvikling er en forudsætning for kommunikation og læring, hvorfor det er vigtigt at barnet er deltagende i stimulerende sprogligt læringsmiljø. Barnets mulighed for deltagelse i børnefællesskabet styrkes, når barnet støttes i at udtrykke sig verbalt og nonverbalt, at det kan forstå andre og gøre sig forståelig for andre.

Når vi arbejder ud fra Marte Meo principperne sikrer vi en god øjenkontakt og en anerkendende dialog med barnet, som sammen med nærhed og berøring er med til at styrke barnets kropslige og sproglige udvikling. Vi støtter op om barnets legerelationer og giver barnet mulighed for at være deltagende i små grupper, hvor med plads til fordybelse, nærhed og dialog. Vi arbejder målrettet i alle hverdagssituationer med at styrke barnets sproglige udvikling.

I samarbejde med forældrene lærer vi det lille barns udtryksformer, at barnet oplever at kunne mestre kommunikation med pædagogerne i vuggestuen.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sproglig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Pædagogen arbejder ud fra Marte Meo principperne med en bevidsthed om at det styrker barnets sproglige udvikling

Pædagogen skaber et læringsmiljø, hvor barnet tilegner sig og udvikler krops- og verbalt sprog

Pædagogen skaber et læringsmiljø, hvor barnet kan kommunikere og gøre sig forståelse over for andre

Sammen skaber pædagogerne og forældrene et læringsmiljø, hvor barnet lærer sprogets mange udtryksformer og matematiske symboler

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: peger, rækker ud og skubber hen til, giver og tager genstande
2. Tegn: ler, klapper, siger lyde og enkelte ord
3. Tegn: er i dialog med andre med krop, lyde og ord
4. Tegn: giver respons på kropsudtryk og stemmens betoning
5. Tegn: siger enkelte ord og giver respons på typiske ord og udtryk fra hverdagsrutiner
6. Tegn: kontakter uopfordret andre børn og voksne gennem sproglig kommunikation
7. Tegn: bruger ord og kropssprog til at skabe og få opmærksomhed og indgår i leg og aktiviteter
8. Tegn: kan forstå og svare på simple spørgsmål, som fx hvad er det, hvem er det og hvor er
9. Tegn: laver korte sætninger og forstår samtals opbygning, skiftevis lytte og tale
10. Tegn: kan forstå og svare på simple spørgsmål og beskeder

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sproglig udvikling angivet:

1. Tiltag: Pædagogen benævner egne initiativer og barnets handle- og fløelsesinitiativer
2. Tiltag: Pædagogen anvender digitale medier som pædagogisk redskab
3. Tiltag: Pædagogen har integreret Marte Meo principperne i den pædagogiske praksis - styrker sproget
4. Tiltag: Sang, rytmik, rim, form og faver, dialogisk læsning indgår struktureret i hverdagsrutinerne
5. Tiltag: Guidning sprogligt i leg og samvær til at styrke barnet sprogligt
6. Tiltag: Sætter ord på i alle hverdagsrutiner som fx. garderobe, ved mad og puslesituationer
7. Tiltag: Pædagogen arbejder med struktur, forudsigelighed og gentagelser
8. Tiltag: Aldersvarende spil, bøger og materialer er til rådighed for børn alene og sammen med voksen
9. Tiltag: Pædagogen samarbejder med og guider forældrene omkring barnets sproglige udvikling

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med krop og bevægelse angivet:

Gennem bevægelse stimuleres barnets sanser og barnet lærer sin krop at kende. Kendskab til og forståelse for egen krop er en forudsætning for at kunne udtrykke sig og mestre verden. Barnet støttes i selvhjulpethed i hverdagsaktiviteter .

Børn er altid i bevægelse, gennem glæde ved bevægelse, gode relationer, frisk luft og sund kost opnås en sund krop og trivsel.

I Mønsted Børnehus er bevægelse og sundhed prioriteret højt. Vores indretning tydeliggør at vi prioriterer at alle børn styrkes motorisk - motorikrum og legeplads indrettet med motoriske udfordringer, sanseoplevelser - stille og aktive zoner viser at vi i vores pædagogik opprioriterer krop og bevægelse. I Mønsted Børnehus har forældrene tilvalgt madordning, hvor der hver dag serveres sunde måltider - og økologisk sølvmærke viser vores vægtning af økologi i måltidet.

Børnene deltager i den daglige produktion af måltider, som en pædagogisk aktivitet. Det styrker barnet motorisk og bidrager til barnets læring om det sunde måltid.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Pædagogen skaber et læringsmiljø, som giver barnet mulighed for at udvikle grovmotoriske og finmotoriske kompetencer, så barnet mestrer daglige udfordringer

Pædagogen anvender forskellige læringsrum, der styrker barnets kropsbevidsthed og bevægelsesmuligheder

Pædagogen skaber et læringsrum, hvor barnet har mulighed for at udfolde sig med musik og bevægelse.

Sammen tager pædagogen og forældrene udgangspunkt i barnets motoriske behov og kompetencer

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: smiler eller græder ved kendte lyde, dufte og kropssprog
2. Tegn: kluk-ler ved overraskelser. Udtrykker protestlyde ved afvisning
3. Tegn: giver respons på syns-, høre-, lugte-, føle- og smagsindtryk med lyde og mimik
4. Tegn: bærer sin egen vægt, går med støtte, skubber sig afsted eller kravler
5. Tegn: sidder uden støtte og tager fra med hænderne, når det vælter til siden
6. Tegn: viser initiativ til at klare praktiske gøremål på egen hånd - spise, drikke , tøj
7. Tegn: bruger syns-, høre-, lugte- og følesans til at undersøge materialer, legetøj m.m
8. Tegn: er opmærksom på andre børn og voksnes bevægelser med kroppen
9. Tegn: går og løber sikkert og er begyndt at hoppe med samlede ben
10. Tegn: bruger kroppen aktivt og begynder at kunne kaste og sparke en stor bold

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

1. Tiltag: Vuggestuen/børnehusets rum inde og ude giver plads til stille og fysiske aktiviteter
2. Tiltag: Pædagogen støtter og guider barnet ud fra dets kompetencer og ressourcer
3. Tiltag: Pædagogen er aktiv sammen med børnene og viser glæde og engagement ved bevægelse
4. Tiltag: Pædagogen arbejder målrettet på at styrke barnets motorik ved forskellige læringsrum
5. Tiltag: Pædagogen guider barnet i selvhjulpethed ud fra dets ZNU i garderobe og ved borddækning mv.
6. Tiltag: Pædagogen arbejder ud fra Marte meo principperne i aktiviteter med krop og bevægelse
7. Tiltag: Bevægelse, musik, sang, fagter dans og sanglege indgår naturligt i hverdagen
8. Tiltag: Pædagogen støtter op om barnets sanse og motoriske udvikling i hverdagsaktiviteter

4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med naturen og naturfænomener angivet:

Naturen er en ressource, der giver sanseindtryk og oplevelser. Børnene er interesserede, nysgerrige og eksperimenterne. Når pædagogerne har øje for at følge barnets optagethed giver det mulighed for læring om naturen, hvordan vi færdes i naturen og passer på naturen.

I Mønsted Børnehus oplever vores børn pædagogiske aktiviteter, hvor vi anvender legeplads og natur i nærmiljøet, vi arbejder med matematiske symboler og naturaktiviteter og har fokus på økologi og genbrug. Gennem refleksioner er der fokus på at udvikle vores praksis og skabe læring for børn og pædagoger.

Forældrene inddrages i de pædagogiske læringsmål om natur og naturfænomener, så vi sammen bidrager til barnets mestring.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Sammen bidrager pædagoger og forældre til barnets viden om natur og naturfænomener.

Pædagogerne skaber et læringsmiljø, hvor barnet tilegner sig viden om, hvordan man færdes i og tager hensyn i naturen og miljø

Pædagogerne skaber læringsmiljø, hvor barnet kan være spontane og undrende i naturen

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: retter sine øjne og vender sin krop mod lyde og fænomener i naturen
2. Tegn: ser, lytter, dufter, smager og rører
3. Tegn: viser glæde ved at lege og færdes i naturen
4. Tegn: leger med sten, blade, grene og andet fra naturen
5. Tegn: undersøger insekter, blade, blomster og lign. ved at bruge sanserne
6. Tegn: spørger interesseret til smådyr, sten, blade, vand og andre ting i naturen
7. Tegn: gentager handlinger for at undersøge forskellige forhold i naturen, fx hoppe i vandpytter
8. Tegn: kender enkelte vejrfænomener som fx regn, sol, sne
9. Tegn: er nysgerrig og undersøgende, når det præsenteres for ting og oplevelser i naturen
10. Tegn: ser sammenhæng i de afgrøder i sår og høster

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: Pædagoger og børn anvender naturen året rundt og er ude i al slags vejr
2. Tiltag: Pædagogen guider barnet i at færdes i naturen og passe på dyr og planter
3. Tiltag: Pædagogen lærer barnet om sammenhængen mellem afgrøder fra egen have og måltider
4. Tiltag: Pædagogen skaber et læringsrum, hvor barnet lærer om vejret og påklædning

5. Tiltag: Pædagogen skaber et læringsrum, hvor barnet lærer om planter og dyr
6. Tiltag: Pædagogen skaber et læringsrum, hvor barnet lærer om elementerne ild, vand og luft
7. Tiltag: Pædagogen inviterer forældrene ind i et samarbejde om vejr/påklædning og afgrøder/mad

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Igen gennem forskellige kulturelle udtryksformer styrkes barnets selvforståelse. Barnet sanser, er nysgerigt og undersøgende, det udvikler fantasi og anvender mange forskellige udtryksformer.

Barnet får forståelse for egne og andres værdier og kulturelle tilhørsforhold.

I Mønsted Børnehus arbejder vi bevidst med kreative processer, hvor pædagogerne følger barnets initiativer og nysgerrighed, ved at praksis følger det børnegruppen er optaget af - barnets perspektiv og fantasi får mulighed for at udfolde sig. Pædagogerne tilrettelægger praksis så barnet tilbydes planlagte kreative aktiviteter med læring og proces i fokus.

Vi er bevidste om at børnehuset indeholder forskellige kulturer og ser det som en styrke at inddrage forskellige kulturer i vores praksis fx mad, aktiviteter og traditioner.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Sammen bidrager pædagoger og forældre til barnets bevidsthed om og forståelse for egen og andres traditioner, kultur og værdier.

Pædagogen skaber et læringsmiljø, hvor barnet præsenterer for forskellige kreative udtryksformer og har mulighed for at udvikle sin fantasi og kreativitet

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: barnet griber ud, kigger og peger ved højtlesning
2. Tegn: barnet bevæger kroppen til musik og sange
3. Tegn: barnet ser efter og efterligner andre børns lyde og bevægelser
4. Tegn: barnet viser interesse for at tegne og male og musik og sanglege
5. Tegn: barnet kan genkende kendte fortællinger/eventyr
6. Tegn: barnet begynder at synge med på sange og bevæger sig mere varieret og sikkert til musik
7. Tegn: barnet leger simple rollelege
8. Tegn: barnet viser interesse for kulturelle institutioner fx museum og bibliotek, når det præsenteres her for
9. Tegn: barnet synger danske sange og sange fra forskellige kulturer
10. Tegn: forældrene bidrager med viden om forskellige traditioner, kultur og barnets historie

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

1. Tiltag: Pædagogen skaber læringsrum med forskellige udtryksformer, mad, kreativ, musik, dans og bevægelse
2. Tiltag: Vi arbejder med materialer, aktiviteter og traditioner, der afspejler forskellig etnisk baggrund
3. Tiltag: Vi arbejder med sprogkuffert og dialogisk læsning i vores hverdagsrutiner
4. Tiltag: Vi arbejder med sangkuffert, men ting/gendstande knyttet til de enkelte sange (medbestemmelse)
5. Tiltag: Vi anvender børnehusets funktionsrum, motorik/musik og kreativt værksted
6. Tiltag: Pædagogerne har fokus på processen og følger barnets spor i de kulturelle aktiviteter
7. Tiltag: Pædagoger og forældre drager sammenhæng mellem hjem og vuggestue
8. Tiltag: Pædagogerne inddrager forældrene i traditioner og forskellig kultur fx mad
9. Tiltag: Vi tager på bibliotek og i teater

Leg og læring på legepladsen

5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

Dagtilbuddets beskrivelse:

I Mønsted Børnehus ser vi børnemiljøet som en integreret del af arbejdet med pædagogiske læreplan, børnemiljø og læreplaner beriger hinanden, og sammentænkningen øger kvaliteten af det pædagogiske arbejde.

Børnemiljøet skabes af den gensidige påvirkning, der finder sted mellem børnene og omgivelserne. Mere konkret udgør dagtilbuddets fysiske, psykiske og æstetiske forhold dagtilbuddets børnemiljø.

Det fysiske børnemiljø handler om de fysiske rammer indendørs og udendørs, herunder sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold som indretning, hygiejne og materialevalg.

Mønsted Børnehus er indrettet med funktionsopdelte rum. I vores indretning inde og ude, har vi taget højde for at adskille stille og aktive rum, det har været vigtigt for os at synliggøre for børnene, hvad de kan anvende rummene til, at materialerne er tilgængelige og inspirerende for børnene. Vores børn ved, hvor man kan være aktiv og de kender de rum, hvor der er ro og mulighed for at trække sig, når de har brug for ro.

I Mønsted Børnehus har vi frokostordning med egenproduktion, hvor vores ernæringsassistent sætter en professionel ramme for barnets måltid. Vi har valgt at børnene deltager i produktionen af vores måltider, idet de får forståelse for det sunde måltid og oplever værdien af det sociale fællesskab - at bidrage til måltidet. Vi har i tæt samarbejde med forældrene fokus på sundhed, økologi og hygiejne, idet vi mener at sundhed, bevægelse, trivsel er grundlaget for et godt læringsmiljø og børnemiljø.

Det psykiske børnemiljø drejer sig om, hvordan børnene trives med hinanden og de voksne. Det handler om dynamik og sociale kompetencer i børnegruppen, og kan knyttes til begreber som fællesskab, venskab og tryghed.

Vi har særligt fokus på kontakten til barnet, at arbejde anerkendende og inkluderende, inddrage børnene i planlægning af aktiviteter, at arbejde ud fra barnets ZNU, have øje for kompetencer, ressourcer og relationer, - barneperspektivet bliver synligt for os, barnet får mulighed for at udforske og lære i de forskellige læringsrum.

Det æstetiske miljø har indflydelse på, hvordan omgivelserne påvirker børnene i dagligdagen. Et motiverende æstetisk miljø giver børnene positive og udfordrende sanseoplevelser, og har betydning for, om børnene finder dagtilbuddet inspirerende.

Vores børnehus er indrettet med inspirerende læringsmiljøer, med materialer og legetøj i børnehøjde, så barnet bliver inspireret til at anvende det i leg og aktiviteter.

Der er plads til at barnets materialer udstilles og barnet inddrages i billede/video dokumentation i forskellige aktiviteter og processer.

Pædagogen anvender praksisfortællinger, billeder, børneinterview og video, hvor børnenes stemmer er værdifulde bidrag til pædagogens refleksioner og nytænkning af praksis og børnemiljøet.

I hverdagen inddrages børnene i dialog, i aktiviteter og hverdagsopgaver, hvor der gives plads til barnets medbestemmelse i eget liv. Børnene oplever også at de skal tage fællesbeslutninger, hvor de får forståelse for demokrati.

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe inkluderende læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

Dagtilbuddets beskrivelse:

I Mønsted Børnehus ser vi læreplanstemaerne og børnemiljøet i en sammenhæng. Der sker en løbende evaluering over året, hvor vi reflekterer over læring og børnemiljø ud fra systematisk indsamlet dokumentation som fx praksisfortællinger. Refleksioner over FECCERS evalueringen beriger med dialog om barneperspektivet og børnemiljø. Refleksioner over vores evaluering ud fra FECCERS har betydning for vores valg:

- arbejde ud fra Marte Meo, en udviklingsstøttende kommunikation
- arbejde med kultur, hvor relationerne indeholder værdier som tolerance, respekt, omsorg og mod
- arbejde med inspirerende og udviklingsstøttende læringsmiljøer
- inddrage barnet i tilrettelæggelse og evaluering af det pædagogiske arbejde, barnets stemme
- indretning af børnehusets rum inde og ude, tydelighed for barnet i de fysiske rammer

I Mønsted Børnehus arbejder vi ud fra TOPI og den tværfaglige model i Viborg Kommune. Vi har et ligeværdigt samarbejde med forældrene, hvor vi sammen bidrager til at barnet oplever sammenhæng ved overgang fra det ene dagtilbud til det næste.

Vi arbejder ud fra Marte Meo principperne, hvor pædagogen har en fin kontakt og en udviklingsstøttende kommunikation med barnet. Barnets handlinger og følelser anerkendes og barnet føler sig værdifuldt. Pædagogen er bevidst om en tydelig ramme, hvor barnet oplever struktur, genkendelighed og kan føle sig tryk og have mod på livet.

Vi arbejder ud fra "fri for mobberi", hvor vi i relationen har fokus på børnefællesskabet er båret på værdier som tolerance, respekt, omsorg og mod. Barnet skal støttes i at sætte grænser for sig selv og andre. Vi inddrager forældregruppen, idet pædagoger og forældre er vigtige rollemodeller for barnet. Vi har et særligt fokus på at støtte op om det enkelte barns relationer via legegrupper, hvor pædagogen guider barnet ud fra barnets kompetencer og ressourcer.

Vores deltagelse i "Fri for mobberi" er bundet op på evaluering i Rambøll Results, idet der i projektet ligger en evaluering af børnenes læring før og efter projektet, samt en løbende evaluering af pædagogerne praksis. I børnehuset evaluerer vi ud fra interviews, video og fortællinger på børnenes læring og vores børnemiljø.

I Mønsted Børnehus er vi inspireret af DCUM materialer og aktiviteter.

Pædagogen har øje for det enkelte barns relationer og venskaber. Vi arbejder konkret med legegrupper i en kontekst, hvor det enkelte barn føler værdifuldt og inkluderet i børnefællesskabet.

Praksisfortællingerne vil vi anvende til en løbende evaluering på læreplan og børnemiljø ud fra forskellige hverdagssituationer. Som eksempel kan nævnes: Modtagelse, Garderobe. Projektforløb Ting vi har arbejdet med er: Rutiner omkring frokostmåltidet og Hygiejne.

Det er vores erfaring at vi med denne metode kommer tæt omkring barneperspektivet, men også at det er hårdt arbejde at holde fast i de nye mål for læring og børnemiljø.

Praksisfortællinger anvendes til tolkning og faglig analyse af læringsbetingelser og børnemiljø ud fra de tre perspektiver: det faglige perspektiv, barneperspektivet og forældreperspektivet.

Analysen anvender vi til at reflektere over ny praksis. Sammen sætter vi nye mål for vores praksis, for barnets læring, for et udviklende børnemiljø.

6 AFSLUTNING

Mønsted Børnehaves pædagogiske læreplan har fokus på vores Kerneopgave:
"Sammen bidrager vi til barnets mestring"

I læreplanen har vi uddybet vores læringsforståelse, på hvilken måde vi arbejder med børn med særligt behov, inklusion, sprogindsats, overgange og børnemiljø.

Vi har tydeliggjort, hvilke dokumentationsformer og evalueringsmetoder, vi har valgt til at analysere læringsmiljø og børnemiljø. Analysen anvendes til at udvikle vores pædagogiske faglighed og højne kvaliteten i dagtilbuddet.

For hvert læreplanstema har vi sat læringsmål for pædagoger, børn og samarbejdet med forældrene. Vi har beskrevet tiltag og tegn, det skal vise at vi er på vej mod målet.

Idet vores vuggestue er ny op startet, vil vi have fokus på hverdagsrutiner og vægte de enkelte læreplanstemaer lige.

Andre fokuspunkter til være:

- projekt tidlig vuggestue start med fokus på overgang fra hjem til vuggestue
- barnets inddragelse i planlægning og medbestemmelse i aktiviteter
- barnets selvhjulpethed
- relationer mellem vuggestue og børnehave + samarbejdet med dagplejen
- fokus på Dialog modellen - den professionelle samtale

Udarbejdet af det pædagogiske personale i Mønsted Børnehus, september 2016

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder "Hjernen&Hjertet", fordi det forener den logisk-rationelle "hjerneaktivitet" det er at måle og dokumentere kvalitet, med den "hjerteaktivitet", det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, "Dialogprofiler" til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**